

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 33

DOM
2015-11-30
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
18175-15

1

SÖKANDE

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, 556029-6740

Ombud:
Bolagsjurist Jennie Ekenger
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB
113 97 Stockholm

Advokaterna Johanna Jonsson och Niklas Sjöblom
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 2235
403 14 Göteborg

MOTPART

Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2015-11-30	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 671497

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet (Statens inköpscentral) har genomfört en upphandling avseende ”Managementtjänster 2015, Utredning, ledning och verksamhetsstyrning” (dnr 96-27-2014). Upphandlingen har genomförts med ett selektivt förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Statens inköpscentral har den 13 maj 2015 beslutat vilka anbudsökande som har inbjudits att lämna anbud. Den 14 augusti 2015 har Statens inköpscentral i tilldelningsbeslut beslutat att erbjuda ett antal anbudsgivare att teckna ramavtal. Statens inköpscentral har beslutat att teckna avtal med annan leverantör än Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (Öhrlings eller bolaget) yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska förordna om att rättelse ska ske. Rättelse ska ske på så sätt att ny kvalificering ska genomföras och att bolaget då ska anses ha kvalificerat sig vidare till leverantörsurval och anbudsgivning. Bolaget yrkar i andra hand att förvaltningsrätten ska förordna om att upphandlingen ska göras om.

Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Statens inköpscentral har vid genomförandet av upphandlingen brutit mot de grundläggande EU-rättsliga principerna om likabehandling, transparens, och proportionalitet och därmed även mot 1 kap. 9 § LOU. Till följd av detta har bolaget lidit, eller kan i vart fall komma att lida skada i den mening som avses i 16 kap. 6 § LOU.

Statens inköpscentral har beslutat att bolaget inte inbjuds att lämna anbud i upphandlingen med motiveringen att bolaget inte uppfyller ett obligatoriskt krav avseende referensuppdrag. I upphandlingen har det ställts upp krav på att vissa referensuppdrag ska anges i leverantörens anbudsansökningar.

Referensuppdragen ska redovisas i separata bilagor. Bolaget har till sin anbudsansökan beträffande referensuppdrag 3 angett namn, kontaktuppgifter samt övrig efterfrågad information rörande aktuell referenskund på det sätt som föreskrivits. Vidare har bolaget angett kontraktsvärdet avseende referensuppdraget samt lämnat en beskrivning av dess omfattning på det sätt som har efterfrågats i ansökningsinbjudan. Av urvalsbeslutet framgår att Statens inköpscentral har ansett att bolagets anbudsansökan inte uppfyller det obligatoriska kravet på att det aktuella referensuppdraget ska ha varit avslutat. Istället har detta, enligt Statens inköpscentrals tolkning, varit pågående. I sin anbudsansökan i upphandlingen har bolaget genom en uppenbar felskrivning angett februari respektive september 2015 som datum för uppdragets påbörjande respektive slutförande. Rätteligen har år 2014 avsetts. Vad bolaget av misstag har angett i denna del innebär dock inte att bolagets anbudsansökan uppvisar en brist avseende det i ansökningsinbjudan uppställda obligatoriska kravet. Det framgår istället tydligt av den beskrivning som bolaget lämnat att det aktuella referensuppdraget har avslutats. Bolaget har i punkt 3.3.6.1 i anbudsansökan bekräftat att kraven på referenser uppfylls. Vidare kan konstateras att referenskunden genom undertecknande den 29 mars 2015 har intygat att uppdraget har slutförts på ett godtagbart sätt och att bolaget har använt en väl beprövad metod för att kvalitetssäkra uppdraget och avrapporteringen. Om de felskrivna datumen för uppdragets påbörjande och slutförande hade varit korrekta skulle detta ha inneburit att referenskundens kontaktperson skulle ha lämnat intygande med innehåll enligt ovan när endast två månader av uppdragstiden hade förflutit. Vid denna tidpunkt skulle det dessutom återstått ytterligare sex månader av beräknad uppdragstid.

Enligt bolagets mening framgår det tydligt av deras skrivningar i anbudsinbjudan att uppdraget har slutförts och inte längre är pågående. Att så är fallet har också uttryckligen intygats av referenskunden. Vid bedömningen om bolaget uppfyllt det aktuella obligatoriska kravet kan

således inte den uppenbart felaktiga datumangivelsen vara ensamt utslagsgivande för bedömningen av om bolagets anbudsansökan ska diskvalificeras. Istället har Statens inköpscentral haft att beakta samtliga de uppgifter som bolaget har lämnat i sin ansökan i denna del. Den tolkning som Statens inköpscentral påstår sig har gjort är såväl motsägelsefull som osannolik. Om det finns motstridiga uppgifter i en anbudsansökan i en upphandling är det ofta motiverat att den upphandlande myndigheten begär ett förtydligande från leverantören om vad som är den korrekta uppgiften. En upphandlande myndighet får enligt 9 kap. 8 § LOU även tillåta att en anbudssökande rättar en uppenbar felskrivning i sin anbudsansökan. Med hänsyn till att referenskunden i mars 2015 har intygat att uppdraget slutförts, och att bolaget, om årsangivelsen 2015 hade varit riktig, vid tiden för ingivande av anbudsansökan knappt hade hunnit påbörja uppdraget står det klar att fråga är om en sådan uppenbar felskrivning som avses i nyss nämnda bestämmelse i LOU.

Om förvaltningsrätten trots detta skulle finna att bolaget inte uppfyller de obligatoriska kraven i upphandlingen gör bolaget i andra hand gällande att det har utgjort en oproportionerlig åtgärd att utesluta bolaget från att lämna anbud i upphandlingen på det sätt som har skett. Det kan inte anses förenligt med syftet med upphandlingsdirektiven eller LOU att varje litet misstag från en anbudsgivare ska innebära att ett anbud ska diskvalificeras.

Med hänsyn till vad Statens inköpscentral har angett i urvalsbeslutet avseende den bedömda poängsättning av bolagets anbudsansökan samt det faktum att samtliga kvalificerade anbudssökande har tilldelats poäng för ingiven slutrapport, finns starka skäl från att utgå från att även bolaget skulle ha tilldelats en poäng för sin slutrapport. Det finns därmed starka skäl att anta att bolaget sammanlagt skulle ha tilldelats åtminstone åtta poäng om bolagets anbudsansökan hade kvalificerat sig vidare. Därmed hade bolaget bjudits in att lämna anbud.

Statens inköpscentral bestrider bifall till ansökan och yrkar för egen del att förvaltningsrätten avgör sakfrågan slutligt och fattar beslut om att upphandlingen får avslutas i enlighet med tilldelningsbeslutet daterat den 14 augusti 2015.

Till stöd för sin talan anför Statens inköpscentral bl.a. följande. Av ansökningsinbjudan punkt 3.3.6.1 gällande referenser framgår att referensuppdragen ska ha påbörjats tidigast 2010-01-01 och vara avslutade. Kravet är obligatoriskt. Bolaget har i den för referensuppdrag 3 anvisade blanketten uppgett att aktuellt referensuppdrag påbörjades i februari 2015 och att datum för slutförande är september 2015. Kravet att redovisat referensuppdrag ska vara avslutat uppfylldes således inte. Eftersom anbudsansökan inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav har anbudsansökan inte prövats vidare.

Bolaget anför att Statens inköpscentral borde ha insett att angivna datum var uppenbara felskrivningar och att korrekta datum rätteligen skulle ha varit februari respektive september 2014. Till stöd härför menar bolaget att val av tempus i beskrivningen av uppdraget samt det faktum att referenskunden har undertecknat referensblanketten trots att uppdraget inte slutförts skulle indikera att datumen var felskrivna. Härutöver anser bolaget att den korta uppdragstiden borde fått Statens inköpscentral att inse att datumen inte var korrekta. Beskrivningen av uppdragets omfattning syftar till att visa att uppdraget omfattat den typ av tjänster som efterfrågas. Hur beskrivningen utformas grammatiskt kan variera och val av tempus står inte i fokus vid kontroll av att referensuppdraget avser efterfrågad tjänst. Statens inköpscentral anser således inte att det av beskrivningen av referensuppdragets omfattning går att utläsa att angivna datum för uppdragets utförande skulle vara felaktiga.

Bolaget menar vidare att referenskundens undertecknande av referensblanketten innan uppdragets slutförande borde gett Statens inköpscentral

anledning att ifrågasätta de angivna datumen. Av referensblanketten framgår att referenskunden genom sin underskrift intygar att samtliga uppgifter och beskrivningar avseende referensuppdraget är riktiga. Enligt Statens inköpscentral har referenskundens undertecknande ytterligare bekräftat att de angivna datumen var de korrekta. Det är inte alls ovanligt med korta uppdrag inom aktuellt tjänsteområde och ett kort uppdrag signalerar inte i sig att tidsperioden skulle vara felaktig.

Statens inköpscentral vill påminna om att en upphandlande myndighet inte är skyldig att tillåta att en anbudsansökan rättar ett uppenbart fel i anbudsansökan. En upphandlande myndighet är inte heller skyldig att tillåta att anbudsansökan förtydligas eller kompletteras. Av ansökningsinbjudan punkt 3.3.6.1 framgår bl.a. också att det inte finns någon skyldighet för Statens inköpscentral att kontakta anbudssökanden eller referenskunden för att förtydliga eller komplettera lämnade uppgifter.

Inget i bolagets anbudsansökan har dock gett Statens inköpscentral anledning att ifrågasätta korrektheten i tidsangivelsen för referensuppdraget. Uppenbart fel har i praxis ansetts vara fel som för var och en framstår som felaktigt. Det bör vidare utan större svårigheter kunna förstås vad som rätteligen skulle ha angetts. Datumen har inte framstått som uppenbart felaktiga. Ingen, förutom bolaget, torde heller kunna förstå vilka datum som rätteligen skulle ha angetts. Det skulle således strida mot likabehandlingsprincipen att tillåta rättelse av fel som inte kan anses uppenbara i LOU:s mening. Eftersom datumangivelserna i anbudsansökan varken har framstått som otydliga eller bristfälliga har det enligt Statens inköpscentral inte heller funnits något behov av sådant förtydligande eller komplettering som avses i 9 kap. 8 § 2 st. LOU.

Kraven på referensuppdrag i upphandlingen är högst relevanta i förevarande upphandling. I ansökningsinbjudan har ställts krav på att redovisade

referensuppdrag ska vara avslutade. Först när ett uppdrag är avslutat kan bedömas om det har utförts på ett tillfredsställande sätt. Bolaget har redovisat ett referensuppdrag som enligt uppgifter i anbudsansökan fortfarande är pågående. Att förkasta en anbudsansökan som inte uppfyller ett för upphandlingen relevant kvalificeringskrav kan inte anses strida mot proportionalitetsprincipen.

Av praxis följer att det är den part som gör gällande att en upphandling är felaktig som ska bevisa och konkretisera på vilket sätt denne har lidit skada eller kommer att lida skada. För att uppfylla skaderekvisitet innebär detta att bolaget ska kunna visa att bolaget skulle ha bjudits in att lämna anbud. Bolagets skaderesonemang är i denna del hypotetiskt. Bolagets slutrapport har inte poängsatts och det är därmed omöjligt att uppskatta vilken totalpoäng bolaget skulle erhållit om anbudsansökan kvalificerats.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentligt upphandling är, enligt 1 kap. 9 § LOU, principerna om likabehandling, ickediskriminering, öppenhet (transparens), proportionalitet och omsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot LOU.

Frågor i målet är om Statens inköpscentral har haft rätt att utesluta bolaget från upphandlingen på den grunden att bolaget inte har uppfyllt ett obligatoriskt krav i upphandlingen gällande åberopat referensuppdrag 3 och om Statens inköpscentral skulle ha gett bolaget möjlighet att komplettera

eller förtydliga sin anbudsinbjudan i denna del. Fråga är även om det har stridit mot proportionalitetsprincipen att utesluta bolaget ur upphandlingen på denna grund.

Obligatoriskt krav i upphandlingen gällande referensuppdrag 3

I anbudsinbjudan punkt 2.1.1 anges det att anbudsgivaren i anbudet ska visa att de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven är uppfyllda. Uppfylls inte samtliga obligatoriska krav kommer anbudet inte att beaktas. Kraven i anbudsinbjudans punkt 3.3.6.4 gällande referensuppdrag 3 är ett obligatoriskt krav för vilket det i punkten 3.3.6.1 gällande referenser också framgår att det referensuppdrag som åberopas ska vara slutfört.

Bolaget har för referensuppdrag 3 i sin anbudsinbjudan i mars 2015 felaktigt angett att deras åberopade referensuppdrag har påbörjats i februari 2015 och att datum för slutförande för uppdraget är september 2015. Mot denna bakgrund konstaterar förvaltningsrätten att det obligatoriska kravet som ställs upp i upphandlingen gällande att ett referensuppdrag ska vara slutfört inte är uppfyllt.

Förvaltningsrätten anser inte heller att de uppgifter som bolaget har lämnat i anbudet gällande referensuppdragets datum är så orimliga att det måste ha framstått som uppenbart för Statens inköpscentral att detta inte kunde stämma. Det åligger anbudsgivaren att lämna in ett korrekt anbud som överensstämmer med de förutsättningar som ställs upp i upphandlingen. Det framgår också av anbudsinbjudan att det är anbudsgivaren som ska visa att de uppställda förutsättningarna och kraven i anbudsinbjudan är uppfyllda. Statens inköpscentral har därmed inte heller haft anledning att inhämta något förtydligande eller någon komplettering från bolaget. Det finns mot denna bakgrund inga förutsättningar för ingripande i denna del.

Proportionalitetsprincipen

Bolaget har även anfört att det inte är en proportionerlig följd att utesluta deras anbud på grund av att det innehåller en felaktig uppgift om datum. Statens inköpscentral har anfört att kraven i upphandlingen är proportionerliga och har ett naturligt samband med upphandlingsföremålet.

Förvaltningsrätten anser i denna del att kravet i upphandlingen om att åberopade referensuppdrag ska ha varit avslutade har haft betydelse för upphandlingen. Kravet har även varit kopplat till föremålet för upphandlingen och att det har varit tydligt samt lika för alla anbudsgivare. Förvaltningsrätten instämmer i Statens inköpscentrals uppgifter om att kraven på referensuppdragen är nödvändiga och lämpliga för att säkerställa att uppdragen kan utföras i enlighet med de krav på yrkeskunnande, effektivitet, erfarenhet och tillförlitlighet som avropande myndigheter måste kunna ställa på en leverantör av förevarande tjänster. Först när ett referensuppdrag är avslutat kan det bedömas om det har utförts på ett tillfredsställande sätt. Det framgår också tydligt av anbudsinvitan att ett anbud inte kommer att beaktas om samtliga obligatoriska krav i upphandlingen inte är uppfyllda. Vid ett sådant förhållande kan det inte anses strida mot proportionalitetsprincipen att utesluta bolaget från upphandlingen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis konstaterar förvaltningsrätten att det bolaget har anfört inte utgör omständigheter som visar att Statens inköpscentral har utfört upphandlingen i strid med LOU eller någon av de grundläggande gemenskapsrättsliga principerna för offentlig upphandling. Förutsättningar för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger således inte. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Lena Aronsson
Rådman

Linda Lundqvist har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

1947

1. 1947
2. 1947
3. 1947
4. 1947
5. 1947
6. 1947
7. 1947
8. 1947
9. 1947
10. 1947
11. 1947
12. 1947
13. 1947
14. 1947
15. 1947
16. 1947
17. 1947
18. 1947
19. 1947
20. 1947
21. 1947
22. 1947
23. 1947
24. 1947
25. 1947
26. 1947
27. 1947
28. 1947
29. 1947
30. 1947
31. 1947
32. 1947
33. 1947
34. 1947
35. 1947
36. 1947
37. 1947
38. 1947
39. 1947
40. 1947
41. 1947
42. 1947
43. 1947
44. 1947
45. 1947
46. 1947
47. 1947
48. 1947
49. 1947
50. 1947
51. 1947
52. 1947
53. 1947
54. 1947
55. 1947
56. 1947
57. 1947
58. 1947
59. 1947
60. 1947
61. 1947
62. 1947
63. 1947
64. 1947
65. 1947
66. 1947
67. 1947
68. 1947
69. 1947
70. 1947
71. 1947
72. 1947
73. 1947
74. 1947
75. 1947
76. 1947
77. 1947
78. 1947
79. 1947
80. 1947
81. 1947
82. 1947
83. 1947
84. 1947
85. 1947
86. 1947
87. 1947
88. 1947
89. 1947
90. 1947
91. 1947
92. 1947
93. 1947
94. 1947
95. 1947
96. 1947
97. 1947
98. 1947
99. 1947
100. 1947